

Охорона культурної спадщини:
анотований бібліографічний список

2021. – Вип. 7. – 18 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. Асадчева Т. Маріїнський палац: таємниці знаменитої пам'ятки епохи бароко / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ. – 2021. – 28 черв. — Електрон. дані. *Йдеться про Маріїнський палац — унікальну пам'ятку епохи бароко, яка по праву вважається окрасою Києва. Палац збудований у 1752 році за наказом Імператриці Єлизавети Петрівни, за проектом її придворного архітектора, видатного італійця — Франческо Бартоломео Растреллі, і за свою 270 річну історію «бачив» чимало радісних та трагічних подій. Зазначено, що тривалий час будівля була зачинена на реконструкцію, але у вересні минулого року Маріїнський палац вперше за 12 років відкрив свої двері киянам. Наразі палац є офіційною резиденцією Президента України. Тут проводяться саміти, офіційні прийоми на найвищому рівні, церемонії вручення вірчих грамот Послами іноземних держав, нагород, зустрічі іноземних делегацій на вищому рівні тощо.* Текст:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/54075/>

2. Атракції п'яти областей об'єднують у проект «Волинь туристична» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2021. – 24 черв. – Електрон. дані. *Зазначено, що Проект «Волинь туристична», який презентували сьогодні у Дубенському замку, об'єднає туристичні «магніти» п'ятьох областей – Рівненської, Житомирської, Хмельницької, Тернопільської та Волинської. Про це повідомила пресслужба Рівненської ОДА. «У Дубенському замку відбувся міжрегіональний форум територій історичної Великої Волині. Учасники заходу обговорили спільні*

проекти, заслухали виступи експертів, презентували туристичний потенціал областей та сформували спільний план дій», – йдеться у повідомленні. Зроблено акцент на цифрове перевтілення, посилення грантової складової та розвиток креативних індустрій. Серед основних напрацювань – ребрендинг «Рівненщини туристичної», який передбачає оновлений тематичний сайт, запуск туристичних гідів та екскурсій, а також оцифрування понад 100 культурних і туристичних об'єктів. Нині в області є понад 2 380 пам'яток культури різного статусу. Для деяких з них почали виготовляти паспорти. Такі документи вже зробили для палацу Красицьких у Володимирці, костелу Святого Лаврентія у Тайкурах. Вказано, що у межах програми транскордонної співпраці Польщі, України та Білорусі реалізується проект «Культурна спадщина Рівненщини» із бюджетом 59 тис. євро. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3270165-atrakcii-pati-oblastej-obednaut-u-proekt-volin-turistica.html>

3. Баженова С. Е. Палаці-резиденції польської національної мешини Подільського регіону України XIX – початку XX ст. як осередки культури просвітництва та їх використання в туризмі / Т. В. Білецька // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. — Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 19, т. 1 : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 3 - 4 берез. 2020 р. – С. 83-84. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16435-19/1 Досліджено функціонування в Подільському регіоні України у XIX – на початку XX ст. палаців-резиденцій польських власників помість і маєтків, яких тут налічувалося до 100, під кутом зору їх місця, ролі і значення як осередків культурного життя й просвітництва, як місць нагромадження художніх полотен, колекцій зброї, порцеляни, нумізматики, археології та інших історико-культурних і мистецьких надбань, влаштування приватних музеїв, картинних галерей й інших експозицій та почасти трагічну долю цієї спадщини, стан її збереженості та сучасне використання в розвитку*

культури в Україні та світі. Зазначено, що залишки цієї спадщини частково знищені, частково дійшли до сьогодні й осіли в музеях, картинних галереях, приватних колекціях, архівах України, в тому числі подільських, Польщі, всієї Європи.

4. Базелюк В. В. Кримінальна відповідальність за незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини / Вікторія Володимирівна Базелюк ; [наук. ред. В. І. Борисов] ; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. — Харків : Право, 2020. — 221, [1] с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: A813124*** Досліджено питання доцільності існування і подальшого збереження кримінальної відповідальності за незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини (ст. 298 Кримінального кодексу України). Проаналізовано зміст елементів та ознак складів кримінальних правопорушень, зазначених у ст. 298 Кримінального кодексу, а також сформульовано пропозиції з удосконалення норми цієї статті.

5. Бірюкова І. Депутати Київради проінспектували дореволюційний «будинок з мухами» / Інна Бірюкова // Вечір. Київ. – 2021. – 30 черв. — Електрон. дані. Подано інформацію, що члени міжфракційного об'єднання депутатів Київради «Успішний Київ», разом із представниками Департаменту охорони культурної спадщини, КП «Київблагоустрій» та небайдужими громадянами проінспектували будівлю на Володимирській, 93 у Києві задля недопущення остаточного знищення цієї історичної споруди. Цей історичний будинок ще називають «будинок з мухами» за унікальний декор, який зображає рослини і комах. Наразі будівля перебуває в аварійному стані, дах майже зруйновано, а на стінах з'явилися тріщини. Всередині будинку знищено ліпнину, яка була виконана в історичному стилі з

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/54154/>

6. «Велика реставрація»: програму запустили у Національному художньому музеї та Хотинській фортеці [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2021. – 24 черв. – Електрон. дані. Зазначено, що у межах "Великої реставрації" розпочалось фінансування робіт в Національному художньому музеї України та Державному історико-архітектурному заповіднику «Хотинська фортеця». Про це міністр культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко написав у Телеграмі. Як зазначив міністр, іншим закладам, проекти яких відібрані для реалізації в програмі «Велика Реставрація» у поточному році, буде забезпечено відкриття фінансування після надходження від них відповідних заявок з підтверджувальними документами. О. Ткаченко заявив, що у межах "Великої реставрації" планується відновити 150 об'єктів культури за три роки. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3270135-velika-restavracia-programu-zapustili-u-nacionalnomu-hudoznomu-muzei-ta-hotinskij-forteci.html>

7. Гал І. У Києві демонтують пам'ятник на честь дружби з Москвою [Електронний ресурс] / Ірина Гал // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 8 лип. — Електрон. дані. Йдеться про рішення Київської міської ради, підтримане 80 депутатами про демонтаж пам'ятника на честь дружби міст Києва і Москви, встановленого у сквері по вул. Маршала Якубовського, 8, у 2001 році. У Київській раді, зокрема, зазначили, що «держава-агресор загрожує суверенітету України, всупереч мирним угодам. У результаті пам'ятні знаки на честь дружби втратили свій сенс і викликають значний суспільний резонанс». Указано, що після демонтажу пам'ятний знак перебуватиме в районній адміністрації, доки не створять музей тоталітаризму. Текст: <https://society.fakty.ua/380219-v-kieve-demontiruyut-pamyatnik-v-chest-druzhby-s-moskvoj>

8. Гостиний двір фінансуватиметься за рахунок «Великої реставрації» - Ткаченко [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ.

сайт]. – 2021. – 5 лип. – Електрон. дані. Зазначено, що фінансування Гостиного двору в Києві здійснюватиметься у межах програми «Велика реставрація». Про це повідомив міністр культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко. «29 червня відбулась офіційна передача Гостиного двору на баланс Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП). Тепер ми починаємо діяти, а саме готуємо звернення до суду щодо незаконного знаходження охорони попередніх власників на території пам'ятки і їх виселення. Другий етап: зберемо робочу групу з питань концепції і організуємо зустрічі з активістами для напрацювання спільного бачення пам'ятки, як культурно-мистецького простору. І вже в подальшому – розробка проектно-кошторисної документації та перші протиаварійні роботи. Безпосередньо фінансування здійснюватиметься у межах програми «Велика реставрація», - написав О. Ткаченко. За його словами, Гостиний двір у жодному випадку не буде переданий під приватну забудову, і ніяких жилих комплексів, магазинів, жодної хаотичної забудови там не буде. О. Ткаченко впевнений, що таке рішення підтримає більшість, а задля прозорості процедури до кожного кроку буде залучена громадськість і спільні пропозиції будуть оголошені публічно. «Історичний центр Києва має залишатися історичним. Точкові вкраплення сучасних модернових будівель в таких місцях не тільки псує архітектурний стиль районів, а й руйнує душу міста. Чого ми не допустимо», - додав міністр. Зауважено, що у січні 2020 року Департамент охорони культурної спадщини направив припис Фонду державного майна України щодо укладання охоронного договору на пам'ятку архітектури та містобудування місцевого значення Гостиний двір у десятиденний строк з моменту отримання припису. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3275344-gostinij-dvir-finansuvatimetsa-za-rahunok-velikoi-restavracii-tkacenko.html>

9. Депутати Буковини просять уряд надати статус національного заповіднику «Хотинська фортеця» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2021. – 5 лип. – Електрон. дані. Зазначено,

що депутати Хотинської міськради ухвалили звернення до Міністерства культури та інформаційної політики України з проханням ініціювати перед урядом питання щодо надання Державному історико-архітектурному заповіднику «Хотинська фортеця» статусу національного. «У ході підготовки до знаменної дати – 400-ліття Хотинської битви – вважаємо за доречне, щоб ДІАЗ «Хотинська фортеця» надали статус національного. Адже створення цього заповідника відіграло вирішальну роль у збереженні фортеці – туристичної перлини не тільки краю, а й України. Це також дасть додаткові обґрунтування для залучення коштів на реставраційні роботи», - сказав голова Хотинської ТГ Андрій Дранчук. Як йдеться у зверненні, загалом 20-річна діяльність ДІАЗу дала змогу перетворити напівзруйновану Хотинську фортецю на визнану пам'ятку історії та культури для багатьох народів, візитівку Буковини, туристичний «магніт» регіону. «Отримання статусу національного заповідника стало б великим поштовхом для подальшого його розвитку і вирішення питань щодо охорони та збереження для майбутніх поколінь одного із «Семи чудес України» – Хотинської фортеці», – додав А. Дранчук.

Текст:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3275589-deputati-bukovini-prosat-urad-nadati-status-nacionalnogo-zapovidniku-hotinska-forteca.html>

10. До ОАСК надійшов позов щодо невнесення парку «Олександрія» до Держреєстру нерухомих пам'яток [Електронний ресурс]
// Юрид. газ. – 2021. – 15 черв. — Електрон. дані. Зазначено, що Окружний адміністративний суд міста Київ зареєстрував позов до Управління культури Київської обласної державної адміністрації та Міністерства культури та інформаційної політики України. Позивач – заступник керівника Білоцерківської окружної прокуратури в інтересах держави. Серед вимог позову – визнати протиправною бездіяльність відповідачів щодо незабезпечення занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України низки об'єктів культурної спадщини національного значення, розташованих на території Білої Церкви, зокрема, Парку «Олександрія» та

паркових споруд XVIII – XIX ст., «Зимового палацу» початку XIX ст., «Преображенського собору» 1839 р., «Миколаївської церкви» 1702 р. та інших. Суд також просять зобов'язати Управління культури КМДА разом із Міністерством культури та інформаційної політики вжити вичерпних заходів для занесення до Держреєстру нерухомих пам'яток України вищезгаданих об'єктів культурної спадщини. На думку позивача, невключення цих об'єктів до реєстру може призвести до порушення правового режиму їх використання, а як наслідок – їх пошкодження та руйнування. Наразі суд вирішує питання відкриття провадження в адміністративній справі. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/do-oask-nadiyshov-pozov-shchodo-nevnesennya-parku-oleksandriya-do-derzhreestru-neruhomih-pamyatok.html>

11. З Чорнобильської зони планують зробити «туристичний магніт» - Олесків [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2021. – 4 лип. – Електрон. дані. Вказано, що Чорнобильську зону планують трансформувати в так звану Зону відродження, і зробити з неї ще один "туристичний магніт" України. Про це розповіла глава Державного агентства розвитку туризму України Мар'яна Олесків. Один із кроків на шляху до цієї мети — консервація пам'яток, які є в Зоні відчуження. Також планується внести певну частину об'єктів до списку спадщини ЮНЕСКО. Над розвитком Зони відчуження, за словами М. Олесків, сьогодні активно працюють Міністерство культури і інформаційної політики, Міністерство захисту навколишнього середовища, а також Державне агентство управління зоною відчуження та Державне агентство розвитку туризму. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3274779-z-cornobilskoi-zoni-planuut-zrobiti-turistichnij-magnit-oleskiv.html>

12. Загородній М. Прикраси та зброя: СБУ попередила вивезення пам'яток часів Київської Русі / Михайло Загородній // Вечір. Київ. – 2021. – 30 черв. — Електрон. дані. Подано інформацію, що під Києвом співробітники Служби безпеки України (СБУ) спіймали контрабандистів, які хотіли

вивезти з України артефакти Київської Русі I тисячоліття до н. е. Зазначено, що історичні пам'ятки злочинці викупували у місцевих колекціонерів, їх вони згодом намагались перепродати для іноземних покупців, яких підшукували в Інтернеті, зокрема на спеціалізованих вебсайтах. Текст: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/54143/>

13. Лиховид І. Парковка на ... історичних валах: активісти просять Васильківську міську раду відреагувати на знищення пам'ятки археології / Інна Лиховид // День. – 2021. – 2 - 3 лип. (№ 99/100). — Електрон. дані. Подано інформацію, що городище літописного міста Василів (нині м. Васильків Київської обл.) за постановою Кабінету Міністрів України (КМ України) ще у 2001 році отримало статус пам'ятки археології національного значення. Тут знаходяться залишки давньоруського городища. У X столітті київський князь Володимир збудував на цій території місто-фортецю — Василів. Навколо були рови та високі вали. Фортеця на багато років стала захистом для Києва від набігів кочівників. Акцентовано увагу на тому, що пам'ятку археології руйнують місцеві мешканці. Нещодавно еколог, голова Української природоохоронної групи Олексій Василюк, який мешкає у Василькові, разом із солістом гурту «Тінь сонця» Сергієм Василюком опублікували світлини, на яких видно, як вали руйнуються від того, що їх розкопують під паркувальні місця. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/parkovka-na-istorychnyh-valah>

14. На Львівщині археологи знайшли срібні римські монети та фальшивий динарій [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2021. – 7 лип. – Електрон. дані. Подано інформацію, що чотири срібні та один субератний римські динарії I - II ст. н.е. виявили працівники Науково-дослідного центру «Рятівна археологічна служба» поблизу села Малі Підліски на Львівщині, де планується будівництво Північної об'їзної дороги Львова. Про це «Рятівна археологічна служба» повідомила у Фейсбуці. «Майже дві тисячі років римські монети пролежали у землі на околицях Львова. На трьох срібних динаріях збереглися навіть портрети

імператорів Давнього Риму. А от фальшивий динарій добряче потерся», - йдеться у повідомленні. Експерт, молодший науковий співробітник «Рятівної археологічної служби» Юрій Ревера розкрив таємниці артефактів. За його словами, ці монети потрапили до нас з Давнього Риму. У I - II ст. н. е. племена, що жили на території України, користувалися ними як засобом платежу. Це одні з перших монет, які місцеве населення використовувало як гроші, а не як прикраси. Також велику цікавість науковців викликає і знайдений фальшивий динарій. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3276482-na-lvivsini-arheologi-znajsli-sribni-rimski-moneti-ta-falsivij-dinarij.html>

15. На Львівщині презентували новий сайт і бренд національних парків [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2021. – 24 черв. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у Яворівському національному природному парку на Львівщині презентували оновлений бренд для природно-заповідних територій України та новий сайт, за допомогою якого можна спланувати мандрівку країною. На новому сайті, який організатори презентували просто неба в Яворівському нацпарку, зібрана інформація з восьми українських державних заповідників та парків країни. Розробники через фото, відео, контент передають красу природи України, а також у дружній формі пояснюють, як правильно відвідувати природо-заповідні місця, що можна робити, а що ні – не забороняючи, а розповідаючи і заохочуючи. Зазначено, що новий логотип українських природних заповідників – це тризуб, в якому заховані символи листяних і хвойних дерев, річки, ландшафти та знак оклику як символ уваги і піклування. Усі нововведення відповідають міжнародним стандартам. Бренд та сайт розроблено в межах проекту «Підтримка природно-заповідних територій в Україні», який фінансує уряд Німеччини через Кредитну установу для відбудови KfW. «Насправді цей проект дуже великий – це 14 млн євро. Грант від уряду Німеччини націлений на те, щоб підтримати карпатські національні заповідники, допомогти їм з інфраструктурою, візовими

центрами, для впровадження природно-охоронних заходів. Також це заходи для промоції туристичного спектру, щоб люди захоплювалися неймовірною природою України, але водночас і бережно до неї ставилися", – додала заступниця керівника проєкту Христина Мисак. Текст:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3269905-na-lvivsini-prezentuvali-novij-sajt-i-brend-nacionalnih-parkiv.html>

16. Нечипоренко Ю. Будь-який об'єкт культурної спадщини «закорінений» в землю, тому її потрібно розглядати невіддільно від земельного ресурсу / Юлія Нечипоренко ; підготувала Галина Дацюк // Землевпоряд. вісн. — 2021. — № 1. — С. 10-14. Роз'яснено правовий статус культурної спадщини, вказано на необхідність створення потужного інформаційного банку даних про об'єкти культурної спадщини. Розглянуто, як перенести всі дані про пам'ятку зі старого реєстру в новий, чи можна на території історико-культурної спадщини надавати земельні ділянки. Акцентовано увагу на роль ОТГ у збереженні культурної спадщини.

17. Окупанти привласнили у Криму десяту частину культурних пам'яток України [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2021. – 18 черв. (№ 24). — Електрон. дані. Йдеться про заяву голови Регіонального центру прав людини Анастасії Мартиновської під час презентації доповіді "Ситуація з правами людини в Криму за 7 років окупації", яка відбулася 15 червня в «Укрінформі» стосовно того, що, окупувавши український Крим, Росія привласнила більш ніж десяту частину об'єктів культурної спадщини, зареєстрованих в усій Україні. Анастасія Мартиновська зазначила, що протягом перших двох років Російська Федерація (РФ) повністю привласнила всі об'єкти культурної спадщини України, які були розташовані на тимчасово окупованій території. Фактично це більш ніж 0,1 всіх об'єктів, зареєстрованих в Україні. Текст:

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=23334>

18. Патріарх Святослав з делегацією ЮНЕСКО обговорив питання збереження культурної спадщини УГКЦ в Італії, зокрема

«Віллі Андреа» [Електронний ресурс] // RISU.ua : [веб-сайт]. – 2021. – 7 лип. – Електрон. дані. *Вказано, що Глава Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) Патріарх Святослав зустрівся 6 липня з Мауріціо Ароніка, амбасадором ЮНЕСКО у Болонії, Едуардо Крізафуллі, директором Італійського інституту культури, та Тетяною Іжєвською, заступницею голови Національної комісії у справах ЮНЕСКО. Про це повідомив Департамент інформації УГКЦ. Під час зустрічі сторони обговорили питання збереження культурної спадщини Української Греко-Католицької Церкви на терені Італії. Зокрема, йшла мова про здійснення необхідних кроків для збереження і розвитку унікальної пам'ятки, яка засвідчує присутність нашої Церкви в Кастель Гандольфо, — «Віллі Андреа». За словами пана Мауріціо, ЮНЕСКО зацікавилася історичною пам'яткою «Вілла Андреа», яка сьогодні є важливим елементом культури та спадщини минулого і може бути важливим простором зустрічі та співпраці між різними культурами, народами, різними традиціями Католицької Церкви. У розмові сторони визначили необхідні кроки, які важливо зробити, щоб зберегти цю пам'ятку і наповнити її новим змістом, зокрема як певний культурний і релігійний простір присутності УГКЦ в Італії.* Текст: https://risu.ua/patriarh-svyatoslav-z-delegaciyeyu-yunesko-obgovoriv-pitannya-zberezhennya-kulturnoyi-spadshchini-ugkc-v-italiyi-zokrema-villi-andrea_n119767

19. Піддубний С. Таємниці Новоолександрівського кургану / Сергій Піддубний // Слово Просвіти. – 2021. – 10 - 16 черв. (№ 23). — С. 3. *Вказано, що на Ютуб-каналі "Теукр" розміщено 12 відео з циклу "Історичні сенсації від Сергія Піддубного". Останній присвячений Новоолександрівському кургану. Подано інформацію, що у селі Новоолександрівка поблизу міста Дніпро українські археологи розкопують курган понад 5-тисячолітньої давності. Його вже порівнюють з англійським Стоунхенджем. Під чималим земляним насипом поступово відкривається величезне Коло з вертикально встановлених глибоких каменів. За словами автора*

статті, не дарма ця правобережна територія на карті Бористену 1631 р. називається іменем Матері-Землі Деметри. Зазначено, що розкопки ще тривають. Висловлено сподівання, що пам'ятка не повторить долю Запорізького і Олександропольського курганів, а також Гераклових Стовпів.

20. Рішняк О. Б. Етика реставраційної діяльності / О. Б. Рішняк // *Культура України : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури. — Харків, 2020. — Вип. 70. — С. 211-221.* **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14696-70**
Розглянуто основні аспекти професійної етики в реставраційній діяльності, які стосуються фахового підходу до об'єкта реставрації і моральних норм поведінки реставратора. Зазначено, що етика щодо об'єкта реставрації передбачає розгляд проблем вибору пріоритетів у концепціях збереження, питання реставрації творів з історичними нашаруваннями, застосування реставраційних матеріалів, реставраційних втручань у матеріальну структуру твору, документування результатів досліджень та реставраційних процесів. Зауважено, що етика професійної поведінки пов'язана з відчуттям відповідальності особи до добросовісного виконання своїх обов'язків, ставленням реставратора до таких соціально значимих питань, як обмін науковою інформацією, оцінювання результатів реставрації, сприйняття критики та суспільної дискусії. Визначено, що етика також стосується морально-етичних норм поведінки суб'єкта реставраційної діяльності як у професійному середовищі, так і в соціумі. Зазначені етичні принципи відображені в багатьох документах міжнародного та національного пам'яткоохоронного законодавства і спрямовані на досягнення найкращих результатів у реставрації та збереженні надбань світової культурної спадщини.

21. Старовинну ікону намагалися переслати до США під виглядом кухонної дошки [Електронний ресурс] // RISU.ua : [веб-сайт]. — 2021. — 6 лип. — Електрон. дані. *Вказано, що київські митники викрили незаконну спробу вивезення ікони, яка має історичну та культурну цінність національного рівня значення. Про це повідомила пресслужба Київської*

митниці. Відповідно до декларації в міжнародному поштовому відправленні з Дніпропетровщини до американського штату Флорида прямувала вживана кухонна дошка. Однак під час митного контролю міжнародної посилки замість кухонного засобу митники виявили дерев'яну ікону з ознаками старовини розміром 360 x 450 x 22-27мм із зображенням Богородиці з немовлям. Для митного оформлення посилки свідоцтва на право вивезення цієї цінності митникам надано не було. "Як визначили експерти Національного музею історії України, виявлена святиця - ікона «Смоленська Богородиця (Одигитрія)». Написана іконописцем лівобережної України, вірогідно чернігівського осередку, в XIX столітті, і не дивлячись на пошкодження поверхні вогнем, має історичну та культурну цінність національного рівня значення. Рекомендована для музеїв історичного профілю та включення її до Музейного фонду України", - йдеться в повідомленні. Текст: https://risu.ua/starovinnu-ikonu-namagalisyia-pereslati-dossha-pid-viglyadom-kuhonnoyi-doshki_n119729

22. Таранушенко С. А. Знищені шедеври української дерев'яної сакральної архітектури : книга з доповненою реальністю / Стефан Таранушенко ; [передм. В. В. Вечерського ; упоряд. О. О. Савчук] ; Ін-т рукопису Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського, Держ. наук. архітектур.-буд. б-ка ім. В. Г. Заболотного. — Харків : Олександр Савчук, 2021. — 222, [1] с. : фотоіл. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Б365449* Зібрано розвідки Стефана Таранушенка, відомого українського дослідника дерев'яної архітектури, присвячені п'ятьом знищеним шедеврам української дерев'яної сакральної архітектури: Троїцькій церкві 1710 року в селі Пакуль на Чернігівщині, Покровській церкві 1759 року в місті Зіньків на Полтавщині, Вознесенській церкві 1759 - 1761 років в містечку Березна на Чернігівщині, Введенській церкві 1761 року в селі Артемівка на Харківщині, Миколаївській церкві 1760-х років в селі Нові Млини на Чернігівщині. У 1920 - 1930-ті рроки автор встиг їх обміряти та зафотографувати перед процесом тотального нищення пам'яток сакрального мистецтва совєцькою владою.

23. Тернопілля: перетворити мальовничі руїни на «туристичну Мекку» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2021. – 19 черв. – Електрон. дані. Зазначено, що Тернопільщина планує по-новому відкриватися для туристів. Для цього тут реставруватимуть замки й створюватимуть нові маршрути край, у якому кожне село має свою архітектурну пам'ятку. Тернопілля – область, де розташовані понад третина всіх українських замків, є три великі горизонтальні гіпсові печери, які приймають туристів, Дністровський каньйон і власні, Кременецькі гори – частина Подільської височини. Ці локації Державне агентство розвитку туризму (ДАРТ) планує включити до оновленого туристичного маршруту Тернопільщиною. Поки ж атракції показали в межах презентаційного туру «Мандруй Україною. Тернопілля». У ньому взяли участь представники ДАРТ, Міністерства культури та інформаційної політики, обласної та місцевої влади, народні депутати, туроператори й журналісти. Триденна подорож об'єднала Тернопіль, Збараж, Кременець, Заліщики, Більче-Золоте, Чортків, Терехів та Бережани. Мандрівникам планують запропонувати атракцію «Відвідай Тернопільщину. Побач, взнай своє». Ініціатор змін до закону про туризм, голова підкомітету Верховної Ради України (ВР України) з питань туризму та курортів Дмитро Нальотов запевняє, що культурний складник – не менш важливий за економічний. Позаяк туристичний світ вимагає унікальностей, своєрідних фішок, Тернопільщина готова запропонувати «Золоту стрілу». «Тернополяни мають «Золоту стрілу», яка йде від Кременця, доходить до Чорткова, а тоді розходиться двома гілками: одна йде на Червоне, друга – на Скалу Подільську. На всьому цьому шляху є замки, пам'ятки культурної спадщини, привабливі для туристичних груп», – розповідає генеральний директор Національного заповідника «Замки Тернопілля» Анатолій Маціпура. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3266639-ternopilla-peretvoriti-malovnici-ruini-na-turisticnu-mekku.html>

24. У Львові буде унікальний мобільний музей з речима [речами] святого Папи Івана Павла II [Електронний ресурс] // Варта1 : [веб-сайт]. –

2021. – 23 черв. – Електрон. дані. Подано інформацію, що під час святкування 20-річчя візиту святого Івана Павла II до Львова, особливим нагадуванням про його особу і місію буде діяльність мобільного музею «Дім св. Йоана Павла II». Про це повідомила пресслужба Львівської міської ради (ЛМР). Зазначено, що серед експонатів цього музею буде: сутана (ряса) – священницький одяг, який Папа носив на щодень; літургійний одяг, який він вдягав для звершення Євхаристії; ціпок, на який Отець спирався в останні роки свого життя; чаша і Дискос, на яких звершував Євхаристію; єпископський перстень – символ заручин із Церквою; перова ручка, якою Папа писав проповіді і послання, та підставка під папір тощо. Текст: <https://varta1.com/2021/06/23/u-lvovi-bude-unikalnij-mobilnij-muzej-z-rechima-svyatogo-papi-ivana-pavla-ii/>

25. У Пересопниці археологи шукають монастир, у якому створено «Пересопницьке Євангеліє» [Електронний ресурс] // RISU.ua : [веб-сайт]. – 2021. – 5 лип. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у селі Пересопниця Рівненської області розпочався археологічний сезон, присвячений 460-річчю написаного тут Євангелія. Зазначено, що стратегічна мета досліджень – знайти монастир, у якому й виготовили найдавніший переклад канонічного церковного тексту книжною українською мовою. На старті розвідкових досліджень виявили різночасові скляні й металеві прикраси. Більшість знахідок археологи датують XII - XIII століттями, коли Пересопниця була столицею удільного князівства. Вказано, що до розкопок залучили студентів із Острозької академії та Рівненського державного гуманітарного університету. Текст: https://risu.ua/u-peresopnici-arheologi-shukayut-monastir-u-yakomu-stvoreno-peresopnicke-yevangeliye_n119701

26. У «Софії Київській» розкопали древні підземелля [Електронний ресурс] // RISU.ua : [веб-сайт]. – 2021. – 6 лип. – Електрон. дані. Подано інформацію, що на території Національного заповідника

«Софія Київська» почалися унікальні розкопки. Археологи виявили давні підземелля, які збереглися до наших часів у чудовому стані. За словами археолога Тимура Бобровського, підземелля – єдина споруда XVII століття на території Софійського собору. Саме в цьому столітті почалося відродження національної святині. «За характером кладки можна припустити, що на початковому етапі – в середині – другій половині XVII ст. – підземелля було цілком складено з глини, а пізніше – наприкінці XVII і в першій половині XVIII століття – частину перебудували з використанням вапняного розчину. Щодо призначення споруди, можна припустити, що це була пивниця – господарський погріб Софійського монастиря, який звали за митрополита Петра Могили», – розповів Т. Бобровський. Надзвичайних скарбів, за якими всі ганяються, тут поки не знайшли. Вчені припускають, що підвали спустошили ще в XVIII столітті. Попри те, що підземелля вже досліджували, на цих розкопках вченим вдалося знайти кераміку часів Київської Русі, а також уламки посуду XVII – XVIII ст. Також археологи знайшли срібний солід шведського короля Густава Адольфа (1630-ті рр.), який ще потрібно очистити, та уламок посрібленої столової ложки з гербовою позначкою XVIII століття. Унікальні розкопки засипати землею не будуть. У планах заповідника законсервувати знахідку і виставити на загальний огляд. Це може статися вже до кінця 2021 року.

Текст: https://risu.ua/u-sofiyi-kiyivskij-rozkopali-drevni-pidzemellya_n119732

27. У Туреччині розшифрували унікальні наскельні символи у храмі, якому 3 200 років [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2021. – 21 черв. – Електрон. дані. Подано інформацію, що міжнародна група науковців розгадала зміст і порядок наскельних зображень, розміщених у храмі просто неба на півночі Туреччини. Вчені встановили, що унікальні зображення - це календар, який актуальний донині. Зазначено, що Хетський скельний храм Язилика є об'єктом культурної спадщини ЮНЕСКО, а також однією з найбільших загадок археології. Храм

знаходиться на відстані 2 км на північний схід від Хаттуші, однієї з хетських столиць. Вчені сходяться на думці, що храм служив важливим місцем поклоніння в часи Хетського царства. На думку вчених, святилище може бути символічним зображенням космічного порядку, як його уявляли хети. Художні рельєфи представляють, з одного боку, статичні рівні космосу - підземний світ, землю, небо та великих богів вгорі - з іншого боку, циклічні процеси оновлення та відродження: день і ніч, місячні фази та пори року. Над розгадкою стародавньої «машини часу» працювала команда швейцарських, американських і турецьких істориків та астрономів. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3268137-u-tureccini-rozsifruvali-unikalni-naskelni-simvoli-u-hrami-akomu-3-200-rokiv.html>

28. У Харкові показали унікальну колекцію старовинних прикрас Східної України [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2021. – 18 черв. – Електрон. дані. Подано інформацію, що виставку прикрас XVIII - XX століть, а також старовинних виробів "Дукачі і прикраси: Схід" з колекції дослідника Віктора Векленка з Дніпра відкрито у Харківському обласному організаційно-методичному центрі культури і мистецтва. На виставці представлені понад 300 експонатів. Першу екскурсію провів В. Векленко, відомий історик і ставрограф, засновник і директор єдиного в Україні та Європі Музею Хреста, що у Дніпропетровській області. Дослідник розповів, що колекцію збирає 20 років, і зараз вона досягла такого рівня, що стала предметом вивчення вчених-етнографів, істориків, ставрографів, які приїждять до нього на хутір Галушківка, де також діє унікальний Музей Хреста. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3267073-u-harkovi-pokazali-unikalnu-kolekciu-starovinnih-prikras-shidnoi-ukraini.html>

29. Хоптяр А. Ю. Кам'янець-Подільський замок як ключовий об'єкт туристичної привабливості міста. Сучасний стан і перспективи / А. Ю. Хоптяр // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. —

Кам'янець-Подільський, 2020. – Вип. 19, т. 1 : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів, 3 - 4 берез. 2020 р. – С. 110-111 **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп16435-19/1** *Висвітлено сучасний стан і перспективи Кам'янець-Подільського замку як основоположного об'єкта, що формує туристичну привабливість міста. Саме комплекс замкових укріплень є місцем наймасовішого відвідування туристів та візитною карткою міста. Зазначено, що місцева туристична індустрія зберігає відчутний нереалізований потенціал. Головними перепонами на шляху розвитку туризму є недосконалість сучасної законодавчої бази, недостатній рівень сервісу, а також низька матеріальна забезпеченість більшості населення.*

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

15.07. 2021 р.